

Regeringskansliet
(Justitiedepartementet)
103 33 Stockholm

Remiss: Internationella säkerhetsrätter i järnvägsfordon m.m.- järnvägsprotokollet (SOU 2016:43)

Såväl kapstadskonventionen om internationella säkerhetsrätter i lösa saker som Järnvägsprotokollet är s.k. blandavtal som ingås både av den Europeiska Unionen (EU) och av EU-medlemsstaterna. För att skapa samstämmighet mellan Sveriges internationella åtaganden som följer dels indirekt av medlemskapet i EU och dels direkt genom anslutningen till ett internationellt samarbete, är det viktigt att järnvägsfördraget i sin helhet genomförs i svensk rätt.

Inom EU har unionen och medlemsstaterna *delad befogenhet* på transportområdet enligt Artikel 4(2)(g) i Fördraget om den Europeiska Unionens Funktionssätt (EUF-fördraget). Transportpolitiken genomförs genom förordningar och direktiv i enlighet med Avdelning VI EUF-Fördraget och i betänkandets kapitel 3 redogörs för instrument som är relevanta i sammanhanget. På samma sätt har unionen och medlemsstaterna *delad befogenhet* t.ex. rörande regleringen av den inre marknaden och rörande ekonomisk, social och kulturell sammanhållning. Genom den interna tillnärmningen av nationella system är det möjligt att samordna unionens och medlemsstaternas externa relationer till icke-medlemsländer (tredje land). I förhållande till tredje land har unionen *exklusiv befogenhet* enligt Artikel 3(2) EUF-Fördraget ingå internationella avtal om det föreskrivs i en unionslagstiftningsakt, eller om ingåendet av avtalet är nödvändigt för att unionen ska kunna utöva interna befogenheter eller i den mån som ingåendet kan påverka gemensamma regler eller ändra räckvidden för dessa.

Som framgår av betänkandet har unionen bedömt det som nödvändigt att ha exklusiv befogenhet på vissa områden som omfattas av järnvägsprotokollet, såsom internationell privaträtt, och Sverige ska då tillträda protokollet i de delar som ej omfattas av denna exklusiva befogenhet. I det sammanhanget vill Juridiska fakultetsnämnden erinra om att unionen inte nödvändigtvis saknar intern befogenhet på de områden som nu ansetts ligga utanför unionens externa exklusiva befogenhet. Till skillnad från den externa kategoriska

befogenhetsfördelningen kan det finnas t.ex. direktiv som nu genomförs genom införlivandet av protokollet i de delar som Sverige ska tillträda. I det sammanhanget hade det varit välkommet med några ord inom ramen för uppdraget om hur de föreslagna lagändringarna förhåller sig till unionens åtgärder i ett vidare perspektiv på t.ex. försäkringsområdet, bolagsrättsliga regler och reglering av tjänster inom finanssektorn, i synnerhet avseende de förklaringar som utredningen föreslår att Sverige ska avge. Nu sägs allmänt på sid 172 att förklaringarna ”ska utformas på ett sätt som gör att de inte står i strid med Sveriges åtaganden gentemot EU och inte inkräktar på EU:s exklusiva behörighet.” Förvisso finns det vägledning i befintliga förarbeten till berörda svenska lagar för en sådan bedömning och kravet på samstämmighet mellan unionens åtgärder enligt Artikel 7 i Fördraget om Europeiska Unionen (EU-fördraget) säkerställs huvudsakligen av protokollet i sig. I beslutsunderlaget bör dock den interna unionsrättsliga aspekten beröras i ännu högre grad.

I övrigt har fakultetsnämnden inga synpunkter.